

HOPE-Projektet
(www.hope-project.dk)

Danskernes Adfærd og Holdninger Under Corona-Pandemien

Louise Halberg Nielsen, Andreas Roepstorff
og Michael Bang Petersen

13. januar 2022

SCHOOL OF BUSINESS AND SOCIAL SCIENCES
AARHUS UNIVERSITET

HOPE

HOPE-projektet giver en løbende monitorering af corona-epidemien set med befolkningens øjne

Baggrund for undersøgelsen

Grundkernen i at håndtere en epidemi er, at befolkningen skal ændre adfærd på centrale områder i deres professionelle og private liv, og de skal gøre det hurtigt. Det er de raskes adfærd i dag, der skaber næste uges smitteudvikling. Er alle grupper i samfundet tilstrækkeligt opmærksomme, føler de sig tilstrækkeligt klædt på, og følger de rent faktisk myndighedernes råd? Disse spørgsmål er afgørende for at stoppe epidemien. I et demokrati kræver det troværdigt politisk lederskab at sikre befolkningens adfærdsændringer. Vi måler derfor også løbende befolkningens bekymringer og deres opbakning til den førte politik. Det er en klassisk samfundsfaglig problemstilling at beskrive og forudsige adfærdsændringer. Vores undersøgelser følger udviklinger i danskernes reaktioner på corona-epidemien på baggrund af vores erfaringer med samfundsvidenskabelig forskning og metode. Undersøgelsen udføres som del af HOPE-projektet (www.hope-project.dk), der er finansieret med 27 millioner kroner af Carlsbergfondet.

Metode

Det kvantitative datagrundlag for rapporten er indsamlet af Epinion. I undersøgelsen indgår tre typer af figurer. Først og fremmest viser en række grafer et overblik over befolkningens adfærd og holdninger lige nu. Disse baserer sig på 511 besvarelser fra d. 10. og 11. januar 2022. Andre grafer viser udviklingen fra november 2021 til januar 2022 og disse baserer sig på 1563 besvarelser fra tre runder af dataindsamling fra henholdsvis d. 9.-10. november 2021, 9.-10. december 2021 og 10.-11. januar 2022. Slutteligt viser en række grafer udviklingen siden marts 2020. Disse baserer sig på op mod 34.271 besvarelser, som er indsamlet gennem adskillelige datarunder mellem 13. marts 2020 og 11. januar 2022. Deltagerne er danske borgere, der er udvalgt, så de er repræsentative på krydset mellem køn og alder samt deres regionale placering. For at øge repræsentativiteten er data efterfølgende vægtet på samme faktorer samt uddannelse og partivalg ved seneste Folketingsvalg.

Hovedresultater fra undersøgelsen - 13. januar 2022

Den seneste dataindsamling i januar 2022 er foretaget dagene op til, at Epidemiudvalget lempede flere restriktioner for bl.a. kulturlivet. Lempelserne skete med baggrund i, at indlæggelserne med COVID-19 er på et kontrollabelt niveau, trods høje smittetal. Rapporten giver dermed et indblik i, hvordan befolkningen oplever den nuværende situation, hvor der er høje smittetal uden overbelastning af hospitalerne.

Overordnet set er der faldende opbakning til restriktioner, og den er lavere end midt december. Borgerne er dog generelt ikke klar til at "slippe smitten løs". Opfattelsen i et flertal af befolkningen er, at høj smitte kun er et problem, hvis det overbelaster hospitaler. Der er således fortsat opbakning til en række restriktioner - størst er opbakningen til brugen af coronapas og mundbind, mindst til at lukke arbejdspladser og uddannelser ned. Den faldende støtte til restriktioner kan være drevet af flere ting.

I befolkningen er der en stigende optimisme omkring den nuværende situation og en faldende bekymring. Borgerne anser dermed den nuværende situation som mindre alvorlig. Dette vil naturligt medføre mindre opbakning til restriktioner og nedlukning af samfundet.

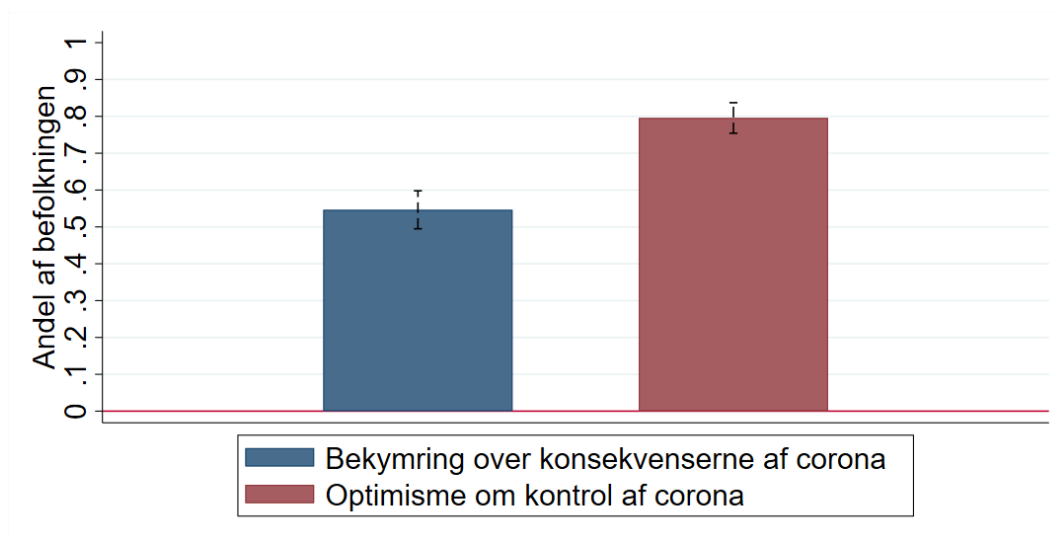
Den faldende opbakning til restriktioner kan imidlertid også være drevet af en faldende tillid til de myndigheder og politikere, der står bag restriktionerne. Dataene viser, at opbakningen til epidemihåndteringen er faldende og på det lavest målte niveau. Trods dette er der stadig et flertal af befolkningen (60 procent), som er helt eller delvist enige i, at regeringen har ført den nødvendige politik. Data viser også andre tegn på en tiltagende uenighed. For det første er der en stigende udmattelse over restriktionerne. Trods at restriktionerne er betydeligt mildere denne vinter, er andelen af udmattede (20 procent) næsten lige så stor som under sidste vinters nedlukning. For det andet er der en faldende andel, der oplever, at vi står sammen under krisen. Andelen er i januar på 60 procent mod 70 procent i november.

Borgernes tillid til den sundhedsfaglige del af epidemihåndteringen er fortsat høj. 86 procent af befolkning har således i høj eller i nogen grad tillid til sundhedsmyndighederne. Men denne andel har været svagt faldende henover epidemien. Ligeledes er andelen af borgere, der oplever vaccinerne som sikre og effektive, også falder med 8 procentpoint siden november. Andelen med tillid til vaccinerne er dog stadig på 75 procent og dermed klart høj.

Resultaterne viser, at epidemihåndteringen står i en kompleks fase. Den sundhedsfaglige indstilling er at lempe nogle restriktioner og at opretholde andre restriktioner for at begrænse smitten med coronavirus. Overfor dette står mindre men voksende befolkningsgrupper, der har faldende bekymring og er uenige med den politiske og sundhedsfaglige coronahåndtering. Andre befolkningsgrupper er dog fortsat bekymrede for smittespredning og for senfølger efter infektion med coronavirus. En vigtig del af krisehåndtering er at skabe en fælles forståelse hos befolkningen. Det bør derfor være et opmærksomhedspunkt, at den fælles forståelse lige nu kan være udfordret. .

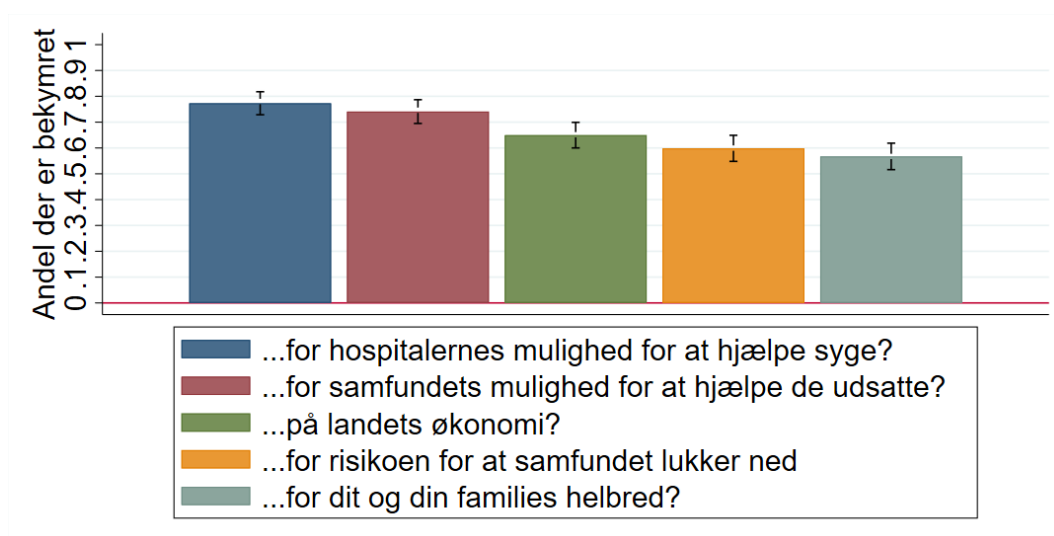
- 1 Befolkningen er mere optimiske end bekymrede omkring situationen med coronavirus. Set ift. tidligere er bekymringen på et absolut lavt niveau. Bekymring er mindst ift. ens eget helbred og størst ift. hospitalernes kapacitet. Et flertal er også bekymret for samfundsnedlukninger.

Bekymring og optimisme ift. coronasmitten

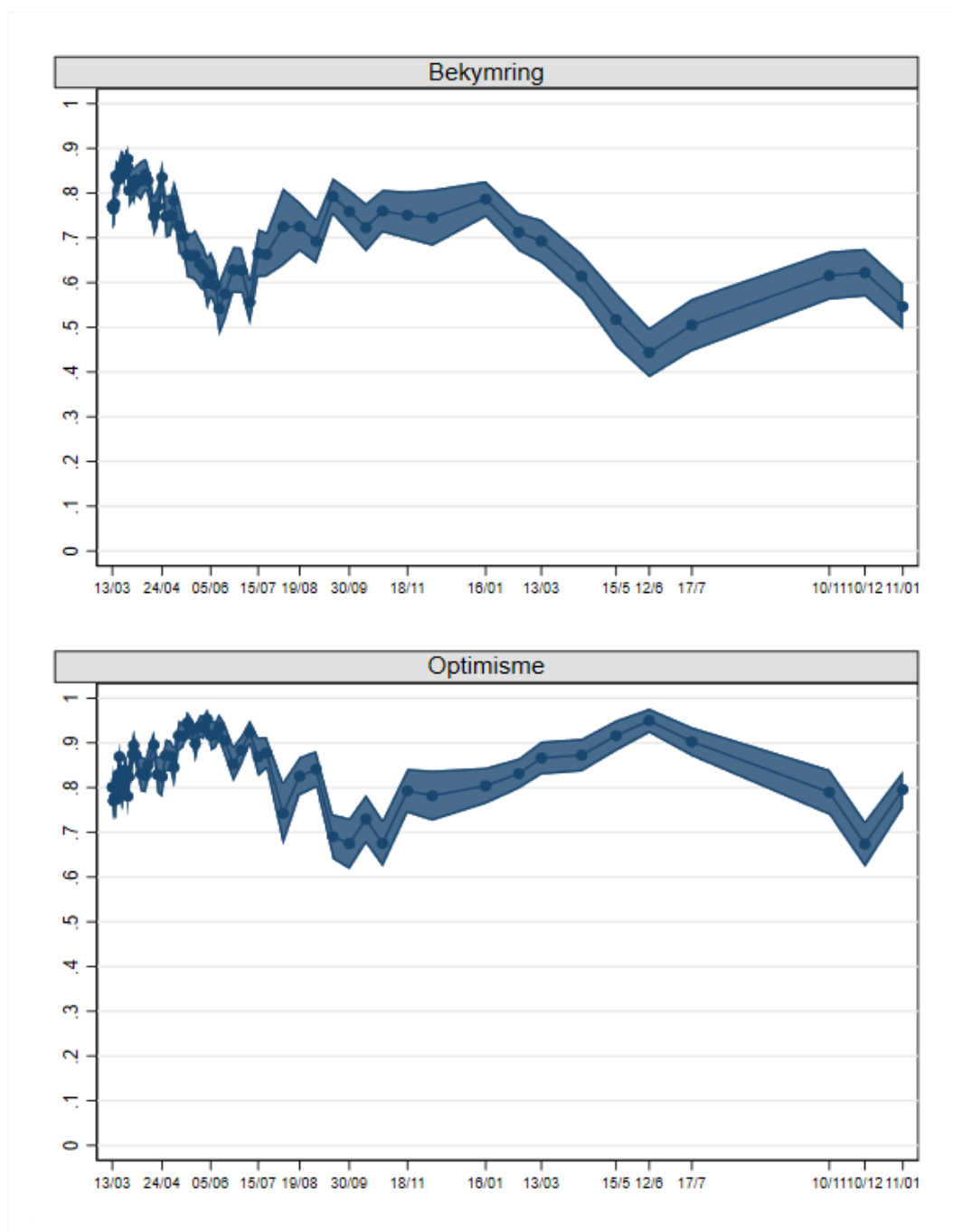
Note: n=511. Grafen baserer sig på dataindsamling d. 10.-11. januar 2022. Søjlerne viser andelen, der svarer "I høj grad" eller "I nogen grad" til udsagnene "I hvilken grad frygter du konsekvenserne af den nuværende situation med corona-virussen?" og "I hvilken grad er du optimistisk i forhold til, at Danmark indenfor den nærmeste fremtid kan få kontrol over corona-virussen?". De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed (95 pct. konfindenstervaller).

Borgernes specifikke bekymringer ift. coronasmitten

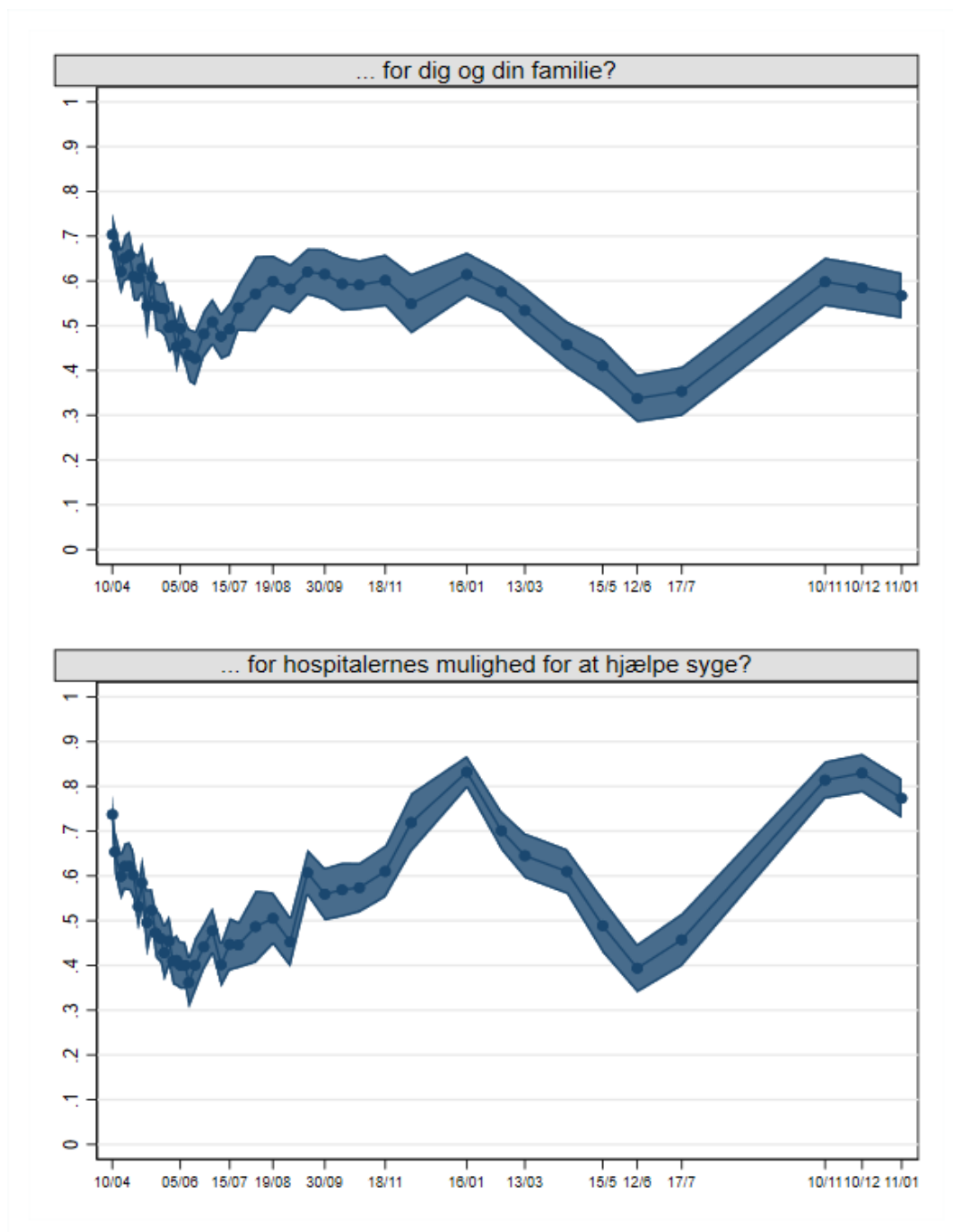
Note: n=511. Grafen baserer sig på dataindsamling d. 10.-11. januar 2022. Søjlerne viser andelen, der svarer "I høj grad" eller "I nogen grad" til udsagnene, der blev indledt med "I hvilken grad er du bekymret for konsekvenserne af corona-virussen...". De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed (95 pct. konfindenstervaller).

Udvikling i bekymring og optimisme ift. coronasmitten

Note: n=34.271. Figuren viser udviklingen i andelen, der svarer "I høj grad" eller "I nogen grad" til udsagnene "I hvilken grad frygter du konsekvenserne af den nuværende situation med corona-virussen?" og "I hvilken grad er du optimistisk i forhold til, at Danmark indenfor den nærmeste fremtid kan få kontrol over corona-virussen?". Det skraverede område viser 95 pct. konfidensintervaller. Punkterne angiver tidspunkt for de konkrete målinger.

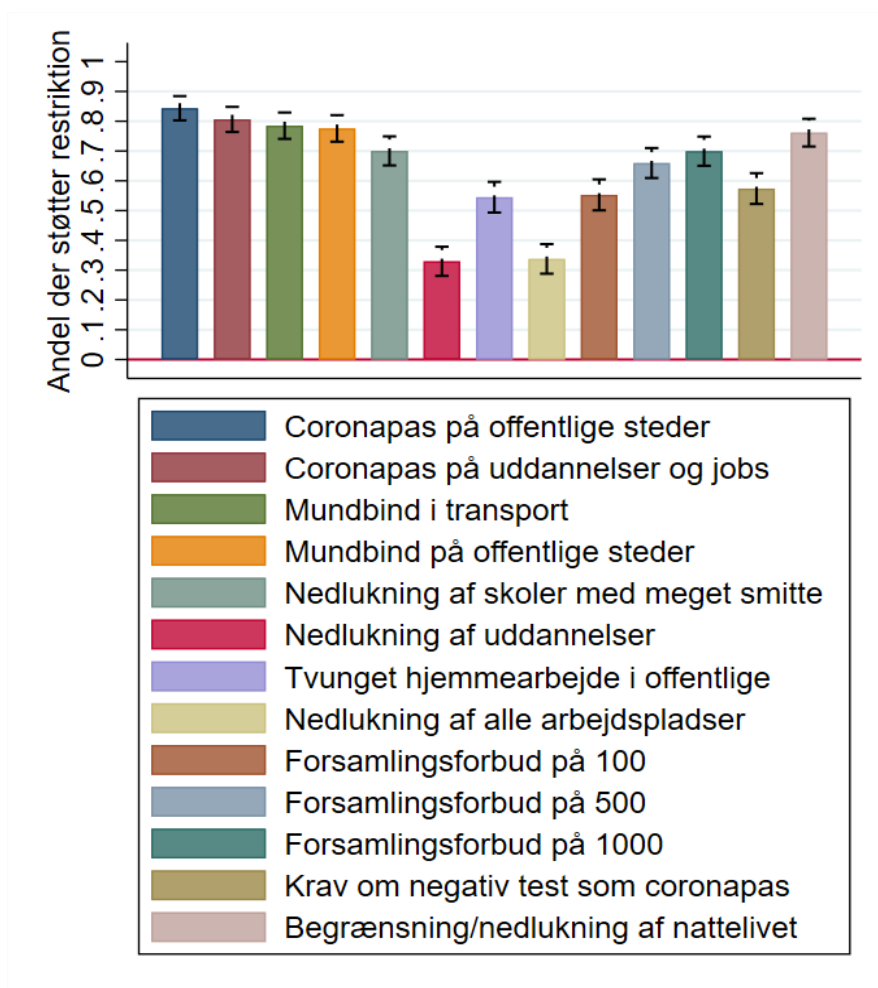
Udvikling i borgernes specifikke bekymringer ift. coronasmitten

Note: $n = 22.860$ Figuren viser udviklingen i andelen, der svarer "I høj grad" eller "I nogen grad" til udsagnene: I hvilken grad er du bekymret for konsekvenserne af corona-virussen... 1) ...for dig og din familie? 2) ...for hospitalernes mulighed for at hjælpe syge? Det skraverede område viser 95 pct. konfidensintervaller. Punkterne angiver tidspunkt for de konkrete målinger.

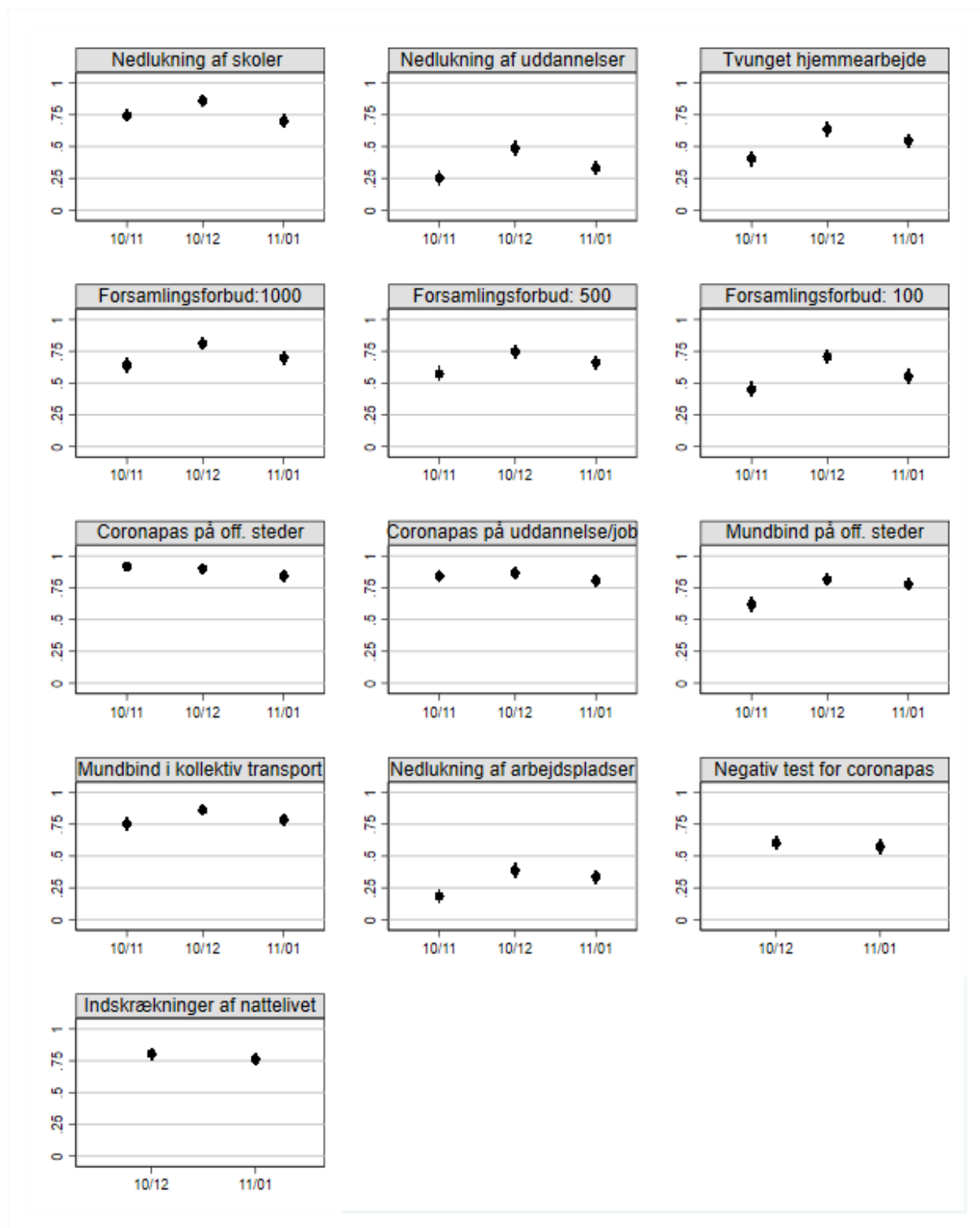
2 Et flertal støtter fortsat en række restriktioner, især coronapas og mundbind. Mindst støtte er der til nedlukninger af uddannelser og arbejdspladser. Det viser, at borgerne vægter opretholdelsen af deres hverdag. Opbakningen til flere restriktioner er faldet den seneste måned.

Støtte til indførelsen af forskellige restriktioner

Note: n=511. Grafen baserer sig på dataindsamling d. 10.-11 januar 2022. Søjlerne viser andelen, der har svaret "I høj grad" eller "I nogen grad", når de er blevet spurgt til om de støtter indførelsen af restriktionen "på nuværende tidspunkt". Restriktionerne er: 1. Krav om coronapas på steder med mange mennesker (eksempelvis restauranter og biografer), så man enten skal være testet, vaccineret eller tidligere smittet for at få adgang. 2. Krav om coronapas på uddannelsesinstitutioner og arbejdspladser, så man enten skal være testet, vaccineret eller tidligere smittet for at få adgang. 3. Krav om mundbind i den kollektive transport (eksempelvis bus, tog, metro og taxa). 4. Krav om mundbind på offentlige steder med mange mennesker (eksempelvis supermarkeder og restauranter). 5. Nedlukning af skoler med meget smitte. 6. Nedlukning af alle ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. 7. Tvunget hjemmearbejde for offentligt ansatte. 8. Nedlukning af alle ikke-essentielle arbejdspladser (det vil sige, at eksempelvis supermarkeder og lægehuse fortsat vil være åbne). 9. Indførelsen af et forsamlingsforbud på offentlige steder med over 100 personer. 10. Indførelsen af et forsamlingsforbud på offentlige steder med over 500 personer. 11. Indførelsen af et forsamlingsforbud på offentlige steder med over 1000 personer. De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed. 12. Krav om at både vaccinerede og uvaccinerede skal fremvise en negativ test for at få et gyldigt coronapas. 13. Indskrænkninger i nattelivet (eksempelvis nedlukning af diskoteker og begrænsninger i åbningstider for cafeer). De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed (95 pct. konfindenstervaller).

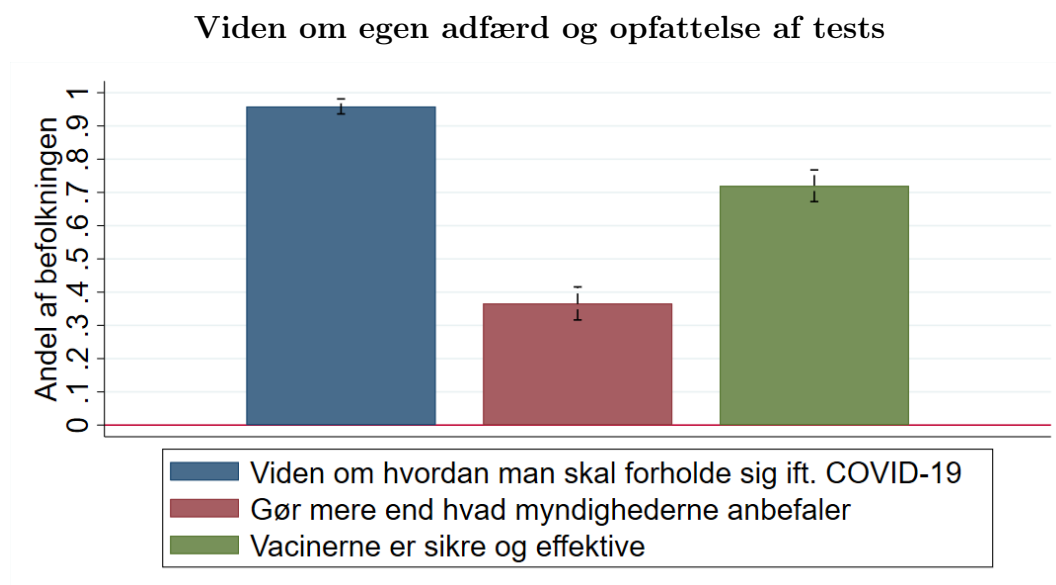
Udvikling i støtte til indførelsen af forskellige restriktioner

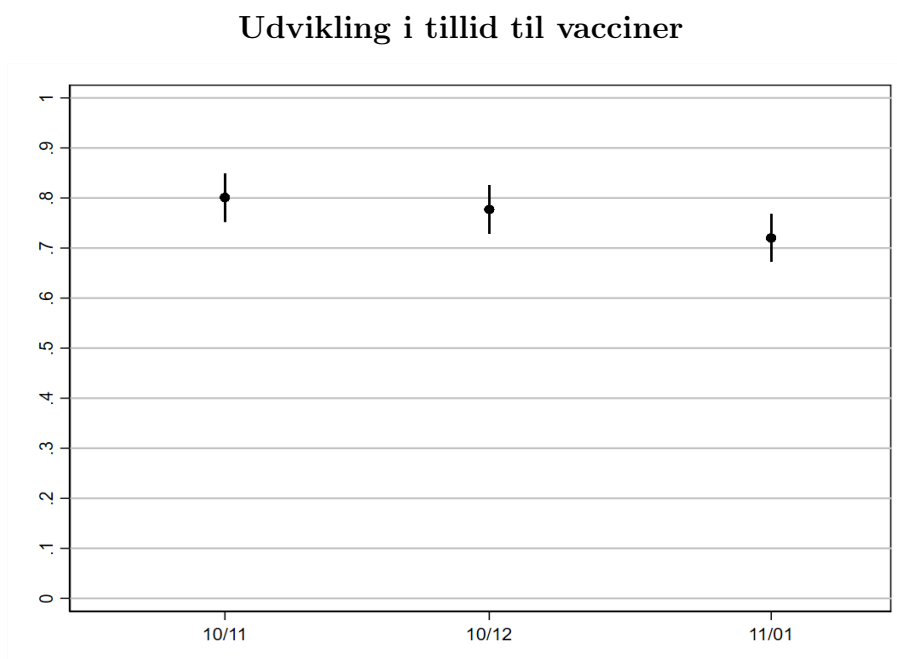
Note: n = 1563 (panel 1-11). n= 1034 (panel 12-13). Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "I høj grad" eller "I nogen grad", når de er blevet spurgt til om de støtter indførelsen af restriktionen "på nuværende tidspunkt". For de specifikke spørgsmålsformuleringer se note til figuren på forrige side.

3 Borgerne føler sig vidende og handleparate. Et større mindretal oplever, at de gør mere end anbefalet. Der er fortsat stor tillid til vaccinerne, men der er sket et mindre fald i tilliden siden november.

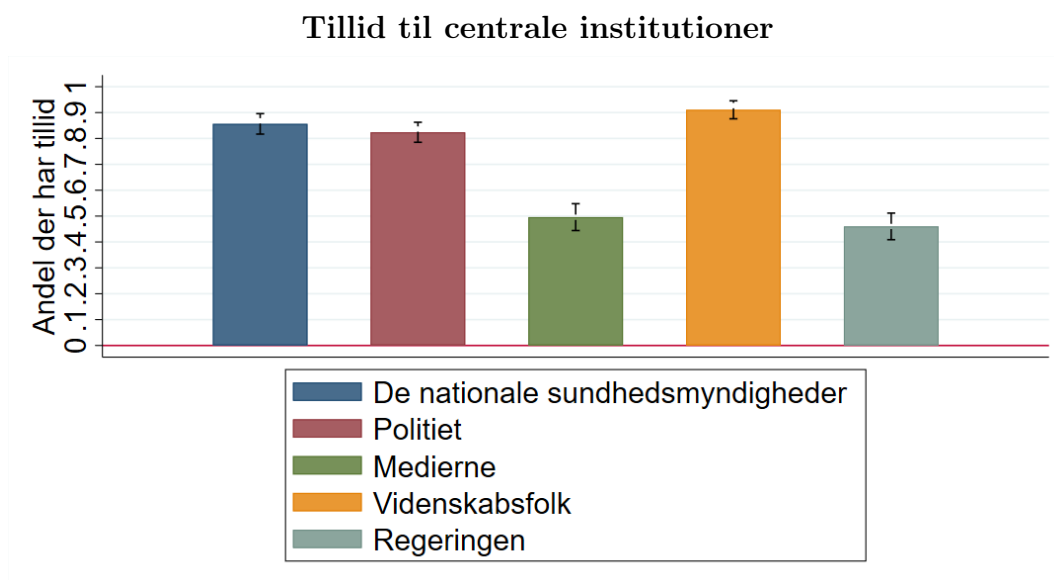

Note: n=511. Den blå søjle viser andelen, der har svaret "I høj grad" eller "I nogen grad" til udsagnet: "I hvilken grad føler du, at du har tilstrækkelig viden om, hvordan du som borger bør forholde dig til corona-virussen?". Den røde og grønne søjle viser andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnene "Jeg tager i stigende grad selv forholdsregler mod corona-virussen, som går længere end myndighedernes anbefalinger" (den røde søjle) og "Vaccinerne mod corona-virus, som vi bruger i Danmark, er sikre og effektive" (den grønne søjle). De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed (95 pct. konfidensintervaller).

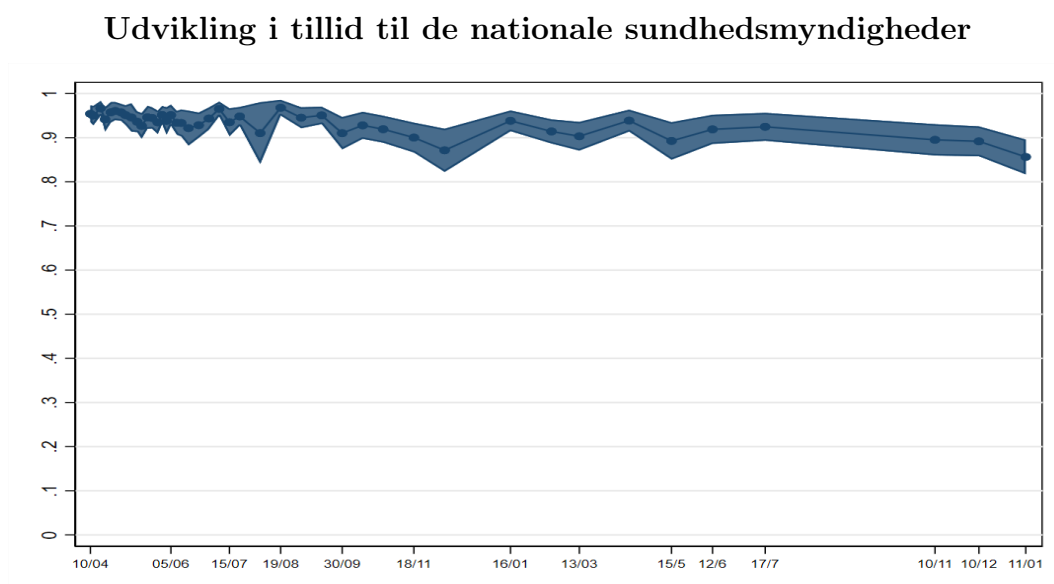

Note: n=1563. Figuren viser udviklingen i andelen, der svarer "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnet "Vaccinerne mod corona-virus, som vi bruger i Danmark, er sikre og effektive". Punkterne angiver de konkrete målinger. De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed (95 pct. konfidensintervaller).

- 4 Borgerne har høj tillid til sundhedsmyndighederne, videnskabsfolk og politiet, mens tilliden til medierne og regeringen er på et lavere niveau. Der er en faldende tillid til sundhedsmyndighederne henover hele epidemien.

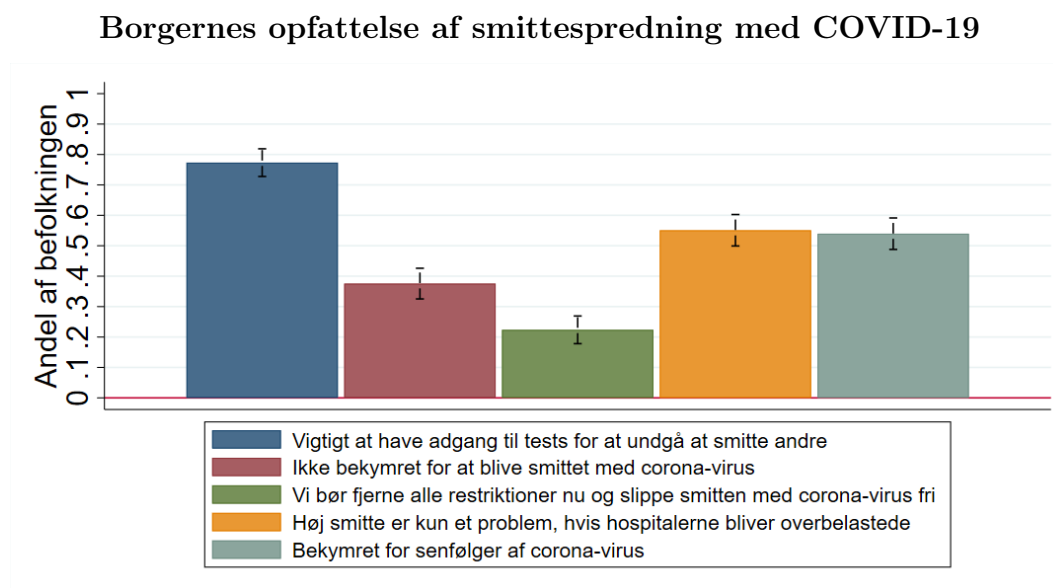

Note: n=511. De fire første søjler fra venstre viser andelen, der har svaret "I høj grad" eller "I nogen grad" til spørgsmålet "Hvor meget stoler du på de følgende institutioner, når det kommer til corona-krisen?". Tillid til regeringen viser i stedet andelen, der har svaret 7-10 på spørgsmålet: "Giv din vurdering på en skala fra 0 til 10, hvor 0 betyder, at du slet ingen tillid har til regeringen, og 10 betyder, at du har fuld tillid til regeringen." De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed (95 pct. konfidensintervaller).

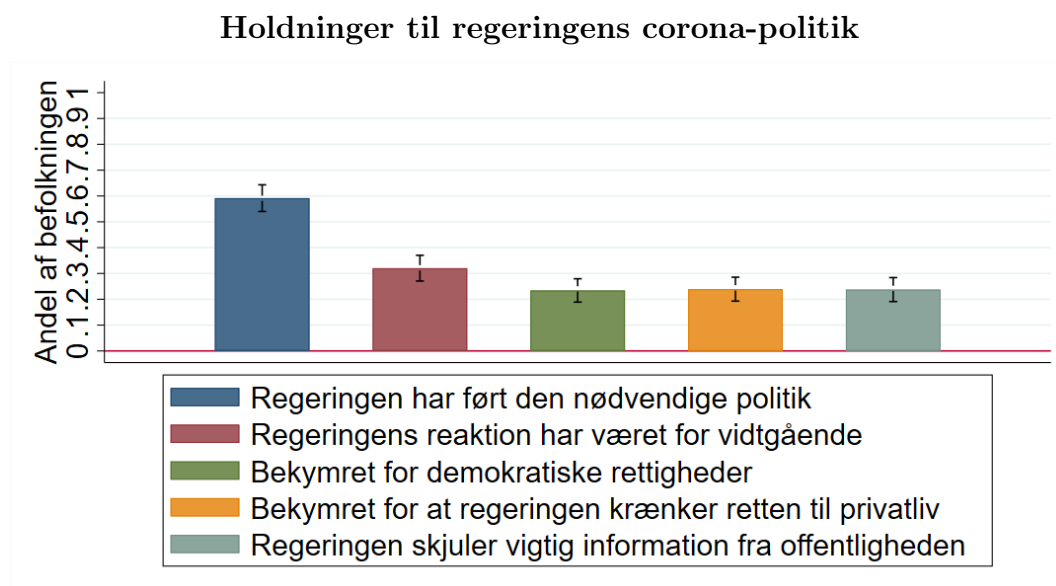
Note: n = 22.860. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "I høj grad" eller "I nogen grad" til spørgsmålet "Hvor meget stoler du på følgende institutioner, når det kommer til corona-krisen?" 1) De nationale sundhedsmyndigheder. Det skraverede område viser 95 pct. konfidensintervaller. Punkterne angiver tidspunkt for de konkrete målinger.

- 5 Trods faldende bekymring er borgerne ikke klar til at "slippe smitten løs". Et flertal mener dog, at høj smitte kun er et problem, hvis det overbelaster hospitalerne. Dette indikerer et fokusskifte fra smittetal til indlæggelsestal. Samtidig lægger et stort flertal vægt på at have adgang til tests for at undgå at smitte andre.

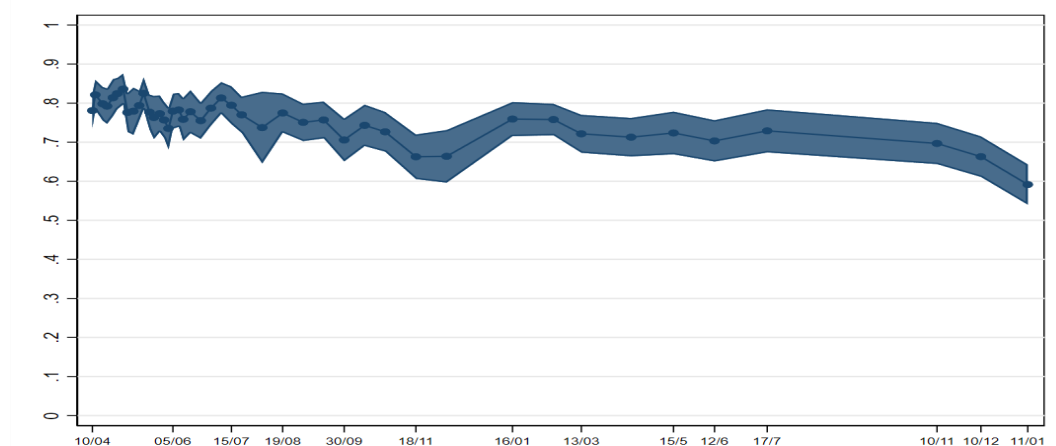
Note: n=511. Søjlerne viser andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnene: 1) "Det er vigtigt for mig at have nem adgang til tests, så jeg kan undgå at smitte andre med COVID-19", 2) "Jeg er ikke bekymret for at blive smittet med corona-virus", 3) "Vi bør fjerne alle restriktioner nu og slippe smitten med corona-virus fri", 4) "Det er kun et problem, at der er høj smitte med corona-virus, hvis hospitalerne bliver overbelastede" og 5) "Jeg er bekymret for at få senfølger, hvis jeg bliver smittet med corona-virus". De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed. (95 pct. konfidensintervaller)

- 6 Et flertal mener fortsat, at regeringens politik har været nødvendig, selvom opbakningen til regeringens politik er på sit laveste niveau under hele pandemien (60 pct.). Et større mindretal mener desuden, at regeringens reaktion har været for vidtgående.

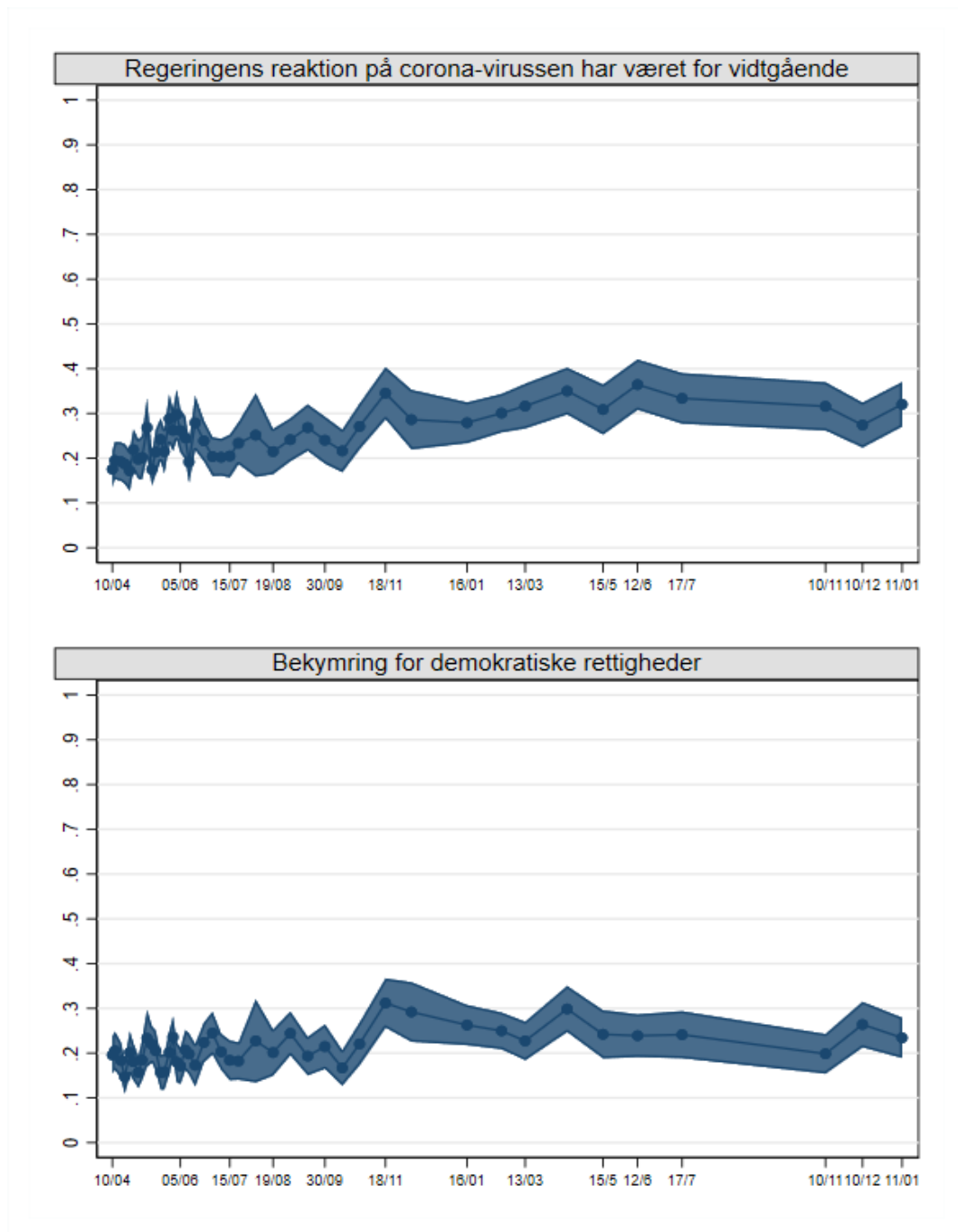
Note: n=511. Søjlerne viser andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnene: 1) "Regeringen har ført den nødvendige politik for at håndtere corona-virussen", 2) "Regeringens reaktion på corona-virussen har været for vidtgående", 3) "Jeg er bekymret for mine demokratiske rettigheder under de nuværende omstændigheder", 4) "Jeg er bekymret for, at regeringen krænker min ret til privatliv under de nuværende omstændigheder" og 5) "Jeg mener, at regeringen skjuler vigtig information fra offentligheden omkring corona-virussen og kure mod den". De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed (95 pct. konfidensintervaller).

Udvikling i støtte til nødvendigheden af regeringens corona-politik

Note: n = 22.474. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnet: "Regeringen har ført den nødvendige politik for at håndtere corona-virussen". Det skraverede område viser 95 pct. konfidensintervaller. Punkterne angiver tidspunkt for de konkrete målinger.

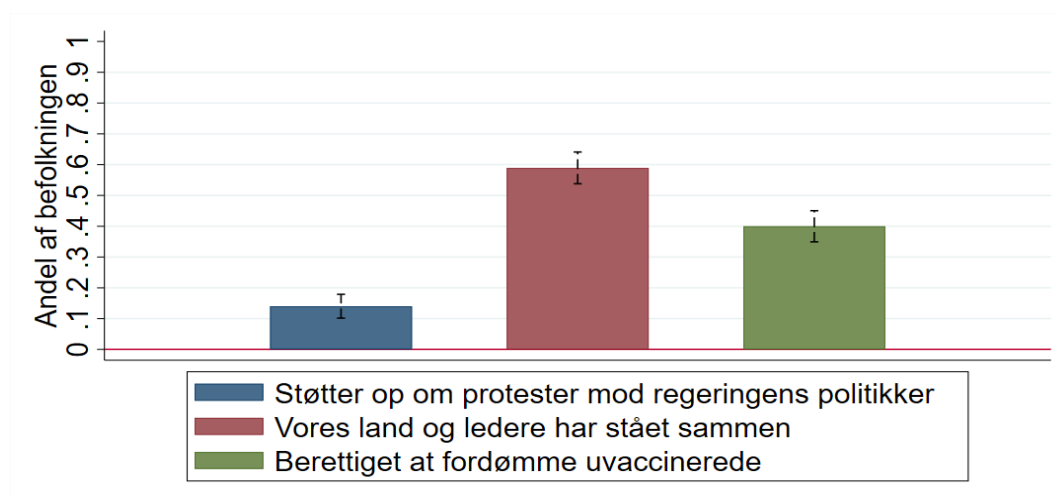
Udvikling i opfattelser af regeringens corona-politik

Note: $n = 22.086$. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnene: "Regeringens reaktion på corona-virussen har været for vidtgående" (øverste panel) og "Jeg er bekymret for mine demokratiske rettigheder under de nuværende omstændigheder" (nederste panel). Det skraverede område viser 95 pct. konfidensintervaller. Punkterne angiver tidspunkt for de konkrete målinger.

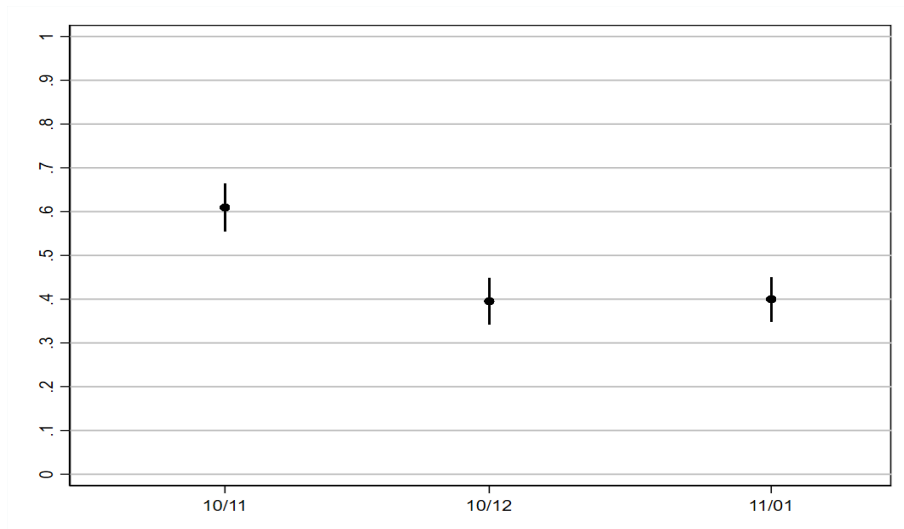
- 7 En samfundskrise kan skabe splittelse i befolkningen. I Danmark oplever et flertal fortsat, at landet og lederne har stået sammen under coronakrisen. Men andelen er faldet siden december og er på et absolut lavt niveau, kun overgået af mink-sagen og sammenbruddet i genåbningsforhandlingerne i februar 2021. Forskning fra HOPE-projektet tyder på, at splittelsen kan stige jo længere krisen varer. Andre tegn på splittelse kan handle om udskamning og protester. Et stort mindretal mener, at det er berettiget at fordømme ikke-vaccinerede, men andelen er dog faldet ift. november. Kun få borgere støtter dog deciderede protester.

Borgernes protester imod restriktioner, syn på ledere og fordømmelse af uvaccinerede

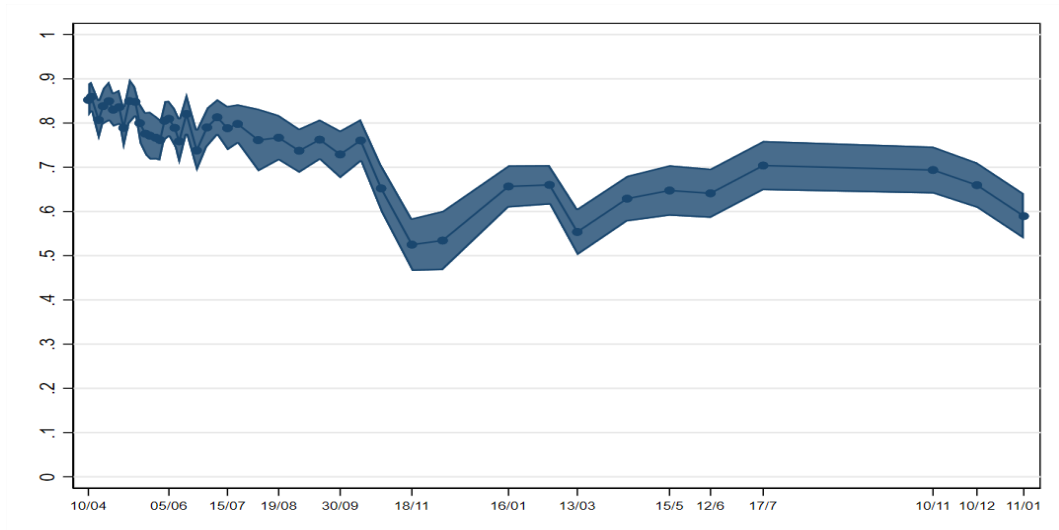
Note: n=511. Søjlerne viser andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnene: 1) "Jeg støtter op om offentlige protester mod regeringens politikker under COVID-19 pandemien", 2) "Vores land og vores ledere har stået sammen i kampen mod corona-virus" og 3) "Det er helt berettiget at fordømme dem, som ikke lader sig vaccinere mod corona-virussen". De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed (95 pct. konfidensintervaller).

Udvikling i borgernes fordømmelse af uvaccinerede

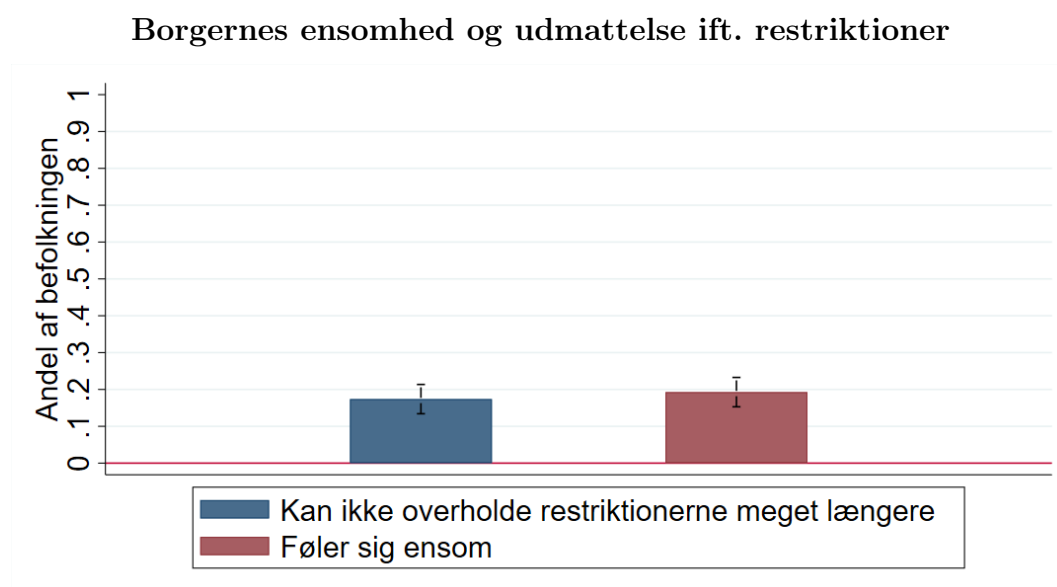
Note: $n = 1563$. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnet: "Det er helt berettiget at fordømme dem, som ikke lader sig vaccinere mod corona-virussen". De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed (95 pct. konfidensintervaller).

Udvikling i borgernes oplevelse af at vores land og ledere har stået sammen

Note: $n = 22.459$. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnet: "Vores land og vores ledere har stået sammen i kampen mod corona-virus". Det skraverede område viser 95 pct. konfidensintervaller. Punkterne angiver tidspunkt for de konkrete målinger.

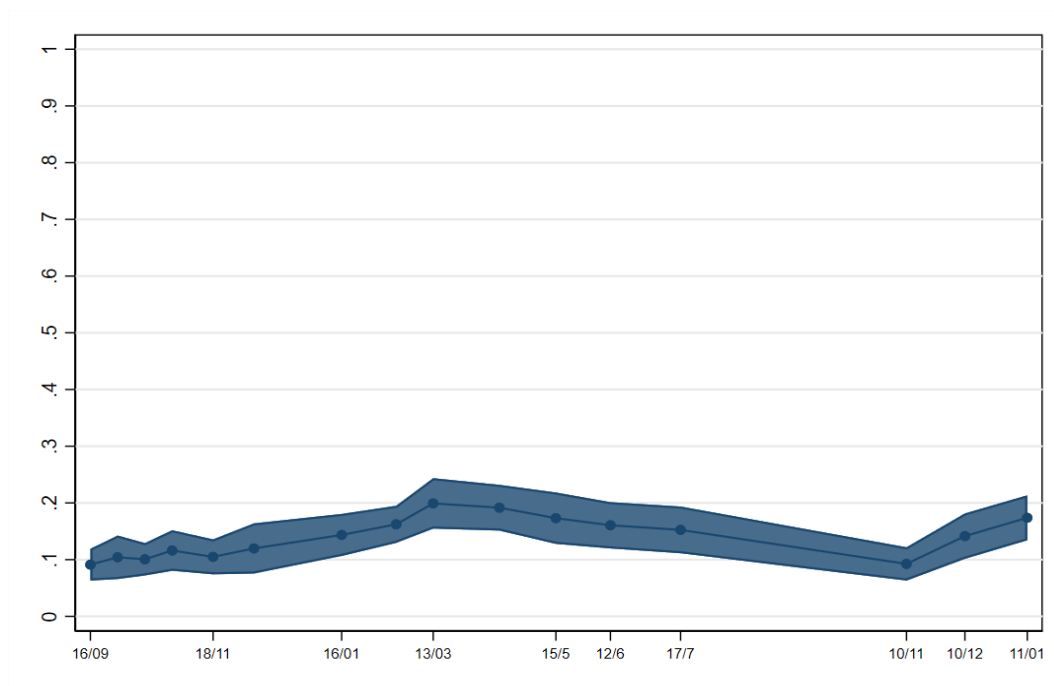
8 Borgernes udmattelse ift. restriktioner er stigende. På nuværende tidspunkt føler næsten en femtedel af befolkningen, at de ikke kan blive ved med at overholde restriktioner. Dette er bemærkelsesværdigt, da dette niveau svarer til niveauet for et år siden, hvor restriktionerne var betydeligt hårdere. Forskning fra HOPE-projektet viser dog, at restriktioner vil opleves mere udmattende, jo længere tid, der går. Ensomhed er en anden indikation på mistrivsel. De seneste data viser, at et mindretal føler sig ensomme, men niveauet er mindre end under anden nedlukning.

Note: n=511. Søjlerne viser andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnene: "Jeg tror ikke, at jeg kan blive ved med at overholde restriktioner mod corona-virus ret meget længere" (den blå søjle) og "Jeg føler mig ensom" (den røde søjle). De lodrette streger viser den statistiske usikkerhed (95 pct. konfidensintervaller).

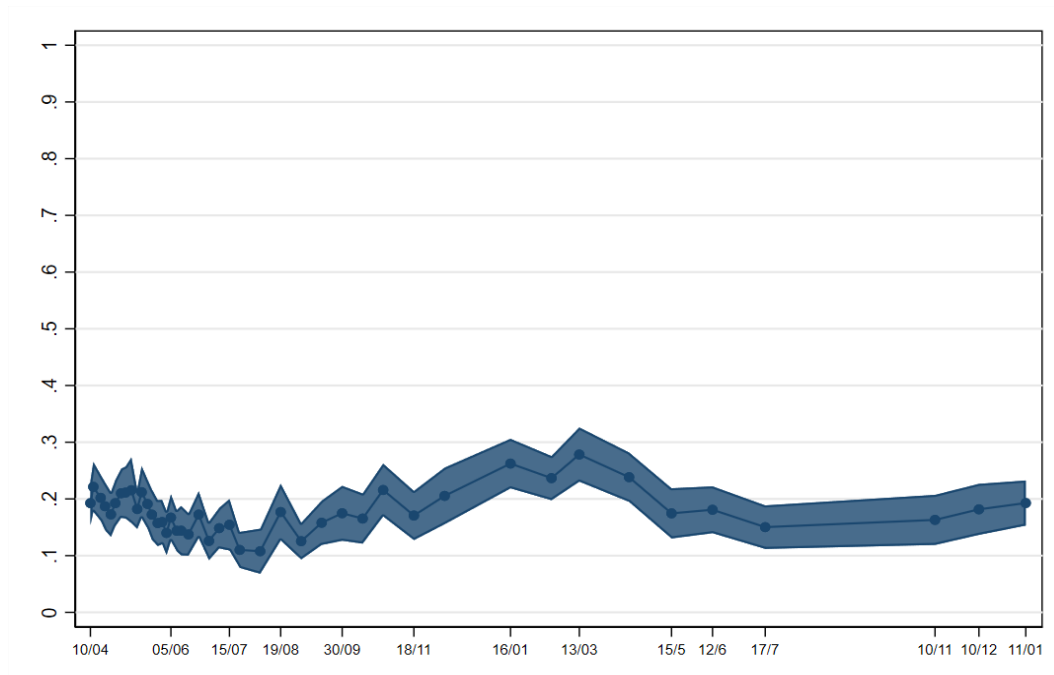

Udvikling i borgernes træthed overfor regeringens corona-politikker

Note: n=8513. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnet: "Jeg tror ikke, at jeg kan blive ved med at overholde restriktioner mod corona-virus ret meget længere". Det skraverede område viser 95 pct. konfidensintervaller. Punkterne angiver tidspunkt for de konkrete målinger.

Udvikling i borgernes ensomhed

Note: n=22860. Figuren viser udviklingen i andelen, der har svaret "Helt enig" eller "Delvist enig" til udsagnet: "Jeg føler mig ensom". Det skraverede område viser 95 pct. konfidensintervaller. Punkterne angiver tidspunkt for de konkrete målinger.